

K54 Constructif—Kutunga Luzingu, Kubebisa Ve
Leso mosi na serie, “Kutunga luzingu ya mbote na nzila ya Bible” (MCE)

Constructif—Kutunga Luzingu, Kubebisa Ve

Leso developé d’abord en anglais par Mama Evelyn Antwi de MCE Ghana, ti Mama Lorella Rouster, MCE International Muntu me balula anglais na Kituba, Mama Lorella, MCE International

Mpila ya kuzinga (trait ya caractère) kulonga ngolo: Kutunga, to kuzinga na mpila ya kele kutunga

Kutunga: Disongidila kuzenga makambo, kusala, to kuzinga konso lumbu na bampila ya sadisa luzingu kukuma kuluta mbote sambu na bantu yonso.

Contraire: Kubebisa, kuzenga makambo, kusala, to kuzinga konso lumbu na bampila ya bebisa luzingu ti tula yo kuluta mpasi sambu na bantu yonso.

Kuyidika na ntwala ya classe: Sambu na devoir, yidika ti ndambu ya bana kusala mwa-theatre 3 to 4 ya ke songa bana ya kele kutunga luzingu ya bantu ya nkaka to kubebisa yo. Sambu na “kutunga lesu”, nge ke na mfunu ya bablok ya kutunga ti yo.

Lesu ya Bible : Bisalu kapu 9 nzila 36 tii na 42

Verse kulonguka: *Yoane 10 : 10*

“Muyibi ke kwisaka kaka sambu na kuyiba ti kufwa bambisi ti bima. Mono, mono kwisaka na mpila nde bantu kubaka moyo ya mvula na mvula, bo vanda mpi na yo ya kuluta mingi.” (Yesu ke tuba.)

Kikuma: Na nsuka ya lesu yai, bana ta bakisa nde mpila bo zenga makambo ti mpila bo sala konso lumbu, yo lenda sadisa bantu, ti yo lenda tunga luzingu ya mbote, to yo lenda bebisa luzingu. Yo yina, bo ta yantika kusala na mpila ya ta sadisa, na mpila ya ta tunga luzingu—ya bo mosi ti ya bampangi ya nkaka mpi.

Nkunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai:

(Yonso na mukanda, Bankunga ya Ecodim)

- Muntu Ngangu Ti Muzoba
- Nzambi, Tunga Dibundu na Nge

Kuyantika Lesu:

Longi, pesa bana ba bloque ti ndambu na bo kutunga kima ya kitoko. Bo songa beto yo kele inki. Bana yonso ke na kiese, bo bula maboko sambu na kima yina ya kitoko.

Na nima, bana ya naka kwisa ti bebisa yo. Bana yonso ke na kiese ve, bo songa yo na bageste. Na nsuka, muntu ya tatu vutuka ti yandi tunga yo diaka. Bana yonso songa diaka nde bo ke na kiese.

Yula bana:

Nani bebisaka kisalu? Nani tungaka kisalu? Keti beto vandaka na kiese ntangu muntu bebisaka kisalu? (Ikele ve.) Keti beto vandaka na kiese ntangu bana ya nkaka tungaka kima ya mbote? Bubuyai beto zola kumona histoire ya nkento mosi na kati ya Bible ya tungaka luzingu ya bantu ya nkaka. Zina na yandi vandaka Tabita, ti beto kuta yandi na mukanda ya Bisalu, kapu 9.

Mambu ya nene na lesu yai na bandambu 7, ti mpila bana lenda sala na kati ya lesu:

1. Tabita (bo bingaka yandi mpi Dorkasi na ndinga Kigreki) zingaka na bwala Yope. Yandi landaka Yesu ti yandi salaka mpi bisalu mingi ya mbote ya tungaka luzingu ya bantu ya nkaka.

1A. Kutanga: *Bisalu 9:36*

*Na bwala Yope kuvandaka na mukristo mosi ya nkento, zina na yandi Tabita. (Na ndinga ya Kigreki zina na yandi kele Dorkasi, disongidila nde “Mbambi”.)
Ntangu yonso yandi vandaka kusala kaka mambu ya mbote, yandi vandaka mpi kuzola kusadisa bansukami.*

1B. Yula bana bonso yai:

- Tabita zingaka wapi?
(Na bwala Yope)
- Bo bingaka yandi mpi inki zina?
(Dorkasi)
- Inki ndinga na baverse ke songa lukwikilu na yandi?
(Mukristo)
- Inki kisalu Dorkasi salaka konso ntangu?
(Kusala mambu ya mbote ti kusadisa bansukami)
- Bansukami mingi zingaka na Yope. Keti Tabita vandaka kutunga luzingu ya bansukami to kubebisa luzingu na bo?
(Kutunga yo.)

1C. Kusonga inki me salama:

Tula mwana mosi kusala bonso Tabita na theatre. Bana ya nkaka lenda sala bonso bo ikele bansukami na bwala Yope. Bo kwisa kusonga Tabita mambu mingi ya mpasi ya me kwisila yandi, ebuna Tabita ta samba ti bo, mpi ta sadisa bo.

1D. Kuyimba ti kukina:

Tabita landaka Yesu

Ye tungaka luzingu ya bantu.
Bansukami mingi zingaka na Yope
Ye yandi tungaka luzingu na bo!
Nkento mosi ya kiese!

2. Yandi bwaka malade, ebuna yandi fwaka. Bo yobisaka mvumbi na yandi, ebuna bo tulaka yo na suku mosi na zulu ya nzo ya etaze.

2A. Kutanga: *Bisalu 9:37*

Na bilumbu yina, maladi simbaka yandi, ebuna yandi fwa. Ntangu bo yobisaka yandi imene, bo kwenda kutula yandi na suku mosi na zulu ya nzo ya etaze.

2B. Yula bonso yai:

- Inki salamaka na Tabita?
(Yandi bwaka malade, ebuna yandi fwaka.)
- Bo salaka inki na nima yandi fwaka? (Bo yobisaka mvumbi na yandi ti bo tulaka yo na suku mosi na zulu ya nzo ya etaze. Yai vandaka mpila na bo kuyidika mvumbi na ntwala ya kuzika yo.)

2C. Kusonga ink me salama:

Na theatre, mwana mosi ta sala bonso Tabita. Yandi ta sala bonso yandi ke malade, ebuna, bonso yandi ke fwa. Bana bankento zole ya nkaka ta sala bageste bonso bo ke yobisa yandi, ebuna bo ta tula yandi ya kulala.

2D. Kuyimba ti kukina:

Nkento yai ya mbote
Zina ya Tabita,
Yandi sadisaka bantu mingi
Yandi bwaka maladi ya ngolo
'Buna yandi kufwaka.

3. Bo tindaka bantu zole na bwala Lida ya vandaka penepene. Bo fweti binga Piere yandi kwisa nswalu.

3A. Kutanga: *Bisalu 9:38*

Bakristo yina vandaka na Yope, ntangu bo waka nde Piere kele na bwala Lidi yina kele penepene ya Yope, bo tindaka bantu zole na kwenda kutubila yandi nde: 'Beto ke bondila nge na kwisa sesepi yai kaka na bwala na beto.'

3B. Kuyula bonso yai:

- Balonguki ya nkaka, bo waka nde nani vandaka na bwala penepene na bo?
(Bo waka nde Ntumwa Piere vandaka kuna.)
- Ntumwa Piere vandaka na inki bwala penepene na bo?
(Na bwala Lidi)
- Bo tindaka nani kubinga Piere?
(Bantu zole kwendaka kubinga yandi.)
- Bantu yai tubaka inki na Ntumwa Piere?
(Pardo, nge kwisa sesepi yai.)

3C. Kusonga inki me salama:

Bana babakala 5 ta sala theatre. Zole ta vanda bantwadisi ya balonguki na bwala Yope, sika Tabita kufwaka. Bo ta sola bantu zole kukwenda na bwala Lidi kubinga Ntumwa Piere.

Bantu zole yina, bo ta kwenda ya Lidi, bo ta mono Piere. Bo ta bondila yandi kukungi ve kansi kuvutuka nzila mosi ti bo nswalu.

4. Ntumwa Piere kwisaka nswalu, yandi monaka baveuve kudila. Bo songaka yandi bilele yonso ya Tabita me tungila bo na kinsukami na bo.

4A. Kutanga: *Bisalu 9:39*

Piere kwendaka ti bo nswalu. Ntangu yandi kumaka kuna, bo nataka yandi na suku yina. Bankento yonso ya bamifwidi kwisaka kutelama penepene na yandi. Bo vandaka kudila, bo vandaka mpi kusonga basimisi ti bakazaka yina ya Dorkasi (Tabita) vandaka kutunga ntangu yandi vandaka na moyo.

4B. Kuyula bonso yai:

- Keti Ntumwa Piere salaka yina ya babakala zole yina lombaka na yandi?
(Ee, yandi kwendaka ti bo nswalu.)
- Ntangu Piere kwisaka na bwala Yope, bo nataka yandi wapi?
(Na shambre na zulu, sika bo me tula mvumbi ya Tabita.)
- Nani bantu ya nkaka vandaka na kati ya shambre yina?
(Baveuve yonso ya bwala Yope)
- Bo salaka inki?
(Bo vandaka kudila. Bo mpi songaka Piere bilele yonso ya Tabita me tungila bo na kinsukami na bo, ntangu yandi vandaka na moyo.)

4C. Kusonga inki me salama:

Theatre landa na Piere ti Tabita. Bana bankento lenda sala bonso bo kele baveuve ya bwala Yope, bo ya me baka bilele ya Tabita me tungila bo.

4D. Kuyimba ti kukina:

Baveuve yonso zolaka Tabita
Yandi sadisaka bo
Na maboko na yandi, ya’ salaka ngolo
Yandi tungaka luzingu na bo.

5. Ntumwa Piere basisaka bantu yonso, ebuna yandi fukamaka, sambaka Nzambi, ti songaka Tabita kutelama. Yandi kangulaka meso na yandi, ebuna yandi telamaka.

5A. Kutanga: *Bisalu 9:40*

Kansi Piere basisaka bantu yonso na nganda, yandi fukamaka, ebuna yandi samba Nzambi. Na nima, yandi balula ilungi na yandi na ndambu ya mvumbi vandaka. Yandi tubaka nde: “Tabita, telama ka nge.” Tabita kangulaka meso, ebuna ntangu yandi monaka Piere, yandi telamaka na mbeto.

5B. Kuyula bonso yai:

- Ntumwa Piere salaka inki?
(Ntete, yandi basisaka bantu yonso na suku yina. Ebuna yandi fukamaka, yandi lombaka na Nzambi, ti yandi songaka Tabita kutelama.)
- Inki salamaka ntangu yina? (Tabita zwaka moyo diaka. Yandi kangulaka meso na yandi, ebuna yandi telamaka.)

5C. Kusonga inki me salama:

Theatre kele kulanda. Na luyantika, Tabita kele kulala ya moyo ve ti baveuve ikele kudila. Piere basisa bo. Na nima, Piere fukama, yandi samba Nzambi, yandi songa Tabita kutelama. Tabita kangula meso, ebuna yandi telama.

5D. Kuyimba ti kukina:

Piere fukamaka, ya’ sambaka Nzambi
Ti Tabita kangulaka meso,
Ee, Tabita kutelemaka!

6. Ntumwa Piere bakaka diboka ya Tabita ti yandi telemaka na makulu. Ebuna yandi songaka yandi na bakwikidi ti baveuve.

6A. Kutanga: *Bisalu 9:41*

Piere simbaka yandi na diboko, ebuna yandi tedimisa yandi. Yandi bingaka bankento ya bamifwidi ti bakristo yonso, ebuna yandi songaka bo Tabita, yandi me baka diaka moyo.

6B. Kuyula bonso yai:

- Piere salaka inki ntangu Tabita telemaka?
(Yandi pesaka yandi diboko sambu yandi kutelama na makulu.)
- Ntumwa Piere bingaka nani?
(Bakwikidi ti baveuve)
- Piere salaka inki ntangu yina?
Vutulaka Tabita na bo na moyo.

6C. Kusonga inki me salama:

Groupe ya bana ya vandaka kusonga theatre, bo landa yo.

6D. Kuyimba ti kukina:

Tabita tungaka luzingu ya bansukami,
Nzambi zolaka yo, ye tedimisaka yandi!

7. Bantu mingi waka mambu ya salamaka, ebuna mingi kwikilaka Yesu.

7A. Kutanga: *Bisalu 9:42*

Mambu yina zabanaka na Yope yonso, ebuna bantu mingi ndimaka Mfumu Yesu na ntima na bo.

7B. Kuyula bonso yai:

- Bantu waka mambu yai wapi?
(Na bwala ya Yope yonso)
- Inki mutindu nge banza nde mambu yai panzanaka?
(Bantu vandaka kusolula yo.)
- Inki salamaka na bo ya waka mambu yai?
(Mingi kwikilaka na Mfumu Yesu.)

7C. Kusonga inki me salama:

Bana yonso songa kiese na mingi, ti bo songa mambu ya salamaka bo na bo.

7D. Kuyimba ti kukina:

Bantu yonso vandaka kusolula
Bantu yonso kuwaka
Ye mingi kwikilaka Yesu.

Kumanisa Malongi:

Na bisika ya nkaka bantu kele kuseka bantu bonso baveuve. Mbala ya nkaka yo salamaka na bwala Yope mpi. Mbala ya nkaka bantu tubaka bandinga ya pesaka bo mawa ti nsoni, bonso: “Sambu na inki bakala na nge kufwaka? Nge salaka yandi inki?” Bantu ya tuba bonso yo kele destructive, bo kele bantu ya bebisa bantu ya nkaka na mpila bo kele kutuba. Kansi Tabita vandaka bonso bo ve. Luzingu na yandi vandaka constructive, kutunga kaka luzingu ya bantu ya nkaka.

Tabita vandaka mbandu ya mbote ya mukwikidi ya sadilaka makabu ya Nzambi pesaka yandi, makabu ya kutunga bilele ya kitoko, sambu na kutunga luzingu ya bansukami ya vandaka kuzinga na bwala na yandi. Yo yina, bantu mingi zwaka lusadisu, bantu mingi zolaka yandi, ti Nzambi tedimisaka yandi na lufwa na mpila nde yandi lenda landa kaka kusala bisalu ya mbote na yandi bamvula mingi diaka. Nzambi sakumunaka yandi sambu yandi vandaka kutunga luzingu ya bantu ya nkaka!

Mono, mono zola kutunga luzingu ya bantu bonso Tabita. Nge zola kuzinga inki mutindu?

Kubinga bana na Yesu

Na luyantiku ya lesu, nge monaka mpila bana ya nkaka tungaka kima ya kitoko ti bablok. Ntangu mwana ya nkaka bebisaka yo, mwana ya nkaka salaka bonso Tabita. Yandi tungaka yo diaka. Verse ya Bible ya bubuyai ke tuba nde muyibi ya kele Satana, yandi kwisa kaka kubebisa, kansi Yesu kwisaka kutunga luzingu ya beto yonso—kupesa beto moyo, kupesa beto yo ya mingi.

Kuwa, bana. Nzambi salaka beto. Yandi tungaka beto na mpila mosi ya mbote, kansi Satana kwisaka kukusa bambuta na beto ya ntete, sambu na kubebisa beto yonso. Yo yantikaka na Jardin bo bingaka Edeni, ntangu yandi kitukaka nioka, ebuna yandi kusaka Mama ya ntete na beto, Eva.

Nzambi vandaka na kiese ve na mpila Satana vandaka kubebisa bibuti na beto, kutwadisa bo na nzila ya masumu. Ebuna, Yandi tindaka mwana mosi Yandi vandaka na yo kukwisa kuvanda Mvulusi na beto. Ntangu beto yamba Yesu, Yandi gulusa beto, Yandi lolula masumu yonso na beto, ti Yandi yantika kutunga diaka luzingu na beto diaka.

K54 Constructif—Kutunga Luzingu, Kubebisa Ve
Leso mosi na serie, “Kutunga luzingu ya mbote na nzila ya Bible” (MCE)

Ebuna, kana nge ikele awa ti nge zaba nde nge me yamba ntete ve Mwana ya Nzambi ya kwisaka awa kaka kuvulusa nge na lukanu ya mbi ya mbeni na beto Satana, SVP, kuyamba Yandi bubuyai. Kaka kwikila na ntima na nge yonso nde Yesu kwisaka ti Yandi kufwaka na zulu ya kulunsi sambu na masumu na nge. Lomba Yandi kuvulusa nge ti Yandi ta sala yo kaka. Lomba Yandi sesepiyai sika nge ikele, to kwisa na mono na nima ya ecodim kana nge ke na mfunu ya lusadisu.

Devoir

Kana nge me yamba Yesu, nge lenda zenga na ntima nde nge ta vanda muntu ya kele konso ntangu kutunga luzingu kaka, bonso Tabita vandaka kusala. Beto tala ndambu bateatre, ti beno songa mono kana bana na kati ya teatre yina kele kutunga luzingu to kubebisa yo.

(Longi, bana songa bateatre 3 to 4 ya ke songa kutunga luzingu ti kubebisa yo. Bana ta tuba kana mpila bana ke sala kele kutunga to kubebisa luzingu. Kana bo tuba nde yo kele kubebisa, lomba bana ya ke sala theatre nde bo balula bo sambu bo tunga, kansi bo bebisa diaka ve. Na nsuka, pesa bana devoir kusala mambu mosi na mposo yai kutunga luzingu ya bantu ya nkaka.

===

NSUKA YA LESO

===

NB: Atasio, longi!

Ntangu yai, nge me manisa kusadila baleso yai. Baleso ya mpa ke kinga nge na Centre des Materiels, sika nge me defa baleso yai. Mabundu ya nkaka mpi ke kinga kudefa baleso yai sambu bo mona mpila kulonga bana na bo. Ntangu yai, vutula materiels yonso na sachet ti vutula yonso na Centre des Materiels ya MCE. Merci mingi sambu na collaboration ya nge !